

Helden op Poten

Togo

de moedige sledehond

Fiona Rempt

Illustraties
Barbara Mulderink

kluitman

Lees ook:

1

Stoute pup

Dit verhaal gaat over een hele koude winter in een stadje met de naam Nome. Dat ligt in Alaska, in het noorden van Amerika. Vlak bij de Noordpool, ver weg van bijna alles. Het gaat ook over een hond, Togo. Hij was een hele bijzondere hond. Volgens sommigen de dapperste die ooit heeft bestaan.

In Alaska ligt in de winter veel sneeuw. Daarom reizen mensen dan vooral met de slee. Die wordt getrokken door honden en Togo was ook zo'n sledehond. Hij werd geboren in 1913 in de kennel van Leonhard Seppala. De honden waar Sepp mee fokte, kwamen uit het noorden van Rusland. Hij had deze soort naar Amerika gehaald en noemde ze Siberische husky's. Togo behoorde ook tot dit ras. Hij werd door Sepp vernoemd naar een Japanse admiraal, maar dat was niet omdat hij Togo zo dapper vond.

Nur 287/IPP032501
Bisac JUV043000 / JUV016050
© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.
© MMXXV Tekst: Fiona Rempt
© MMXXV Illustraties: Barbara Mulderink
© Foto pagina 3: NPS / Carrie McLain Museum
Omslagontwerp: Petra Gerritsen
Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook. Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt voor het trainen van kunstmatige intelligentie.

fionaremp.nl
barbaramulderink.nl
kluitman.nl

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLIVERANCIER

In ieder geval nog niet aan het begin van zijn verhaal.
Als pup had Togo een slechte start.
Hij was ziek en Sepp had geen vertrouwen in hem.
Constance was de vrouw van Sepp
en zij dacht daar anders over.
Ze nam de kleine hond onder haar hoede
en dankzij haar zorg werd het diertje beter.
Sepp vond het een verwend, dom en stout beest.
Togo was klein, brutaal en luisterde niet goed.
Ook vond Sepp het hondje niet erg mooi,
met zijn zwart, bruin en grijze vacht.
Sepp dacht niet dat Togo een goede sledehond
kon worden.
Daarom gaf hij hem weg toen de pup
zes maanden oud was.
Maar Togo was slimmer en trouwer
dan Sepp had verwacht.
Het beestje sprong dwars door het glas van een raam
en rende terug naar Sepp en Constance.
Deze keer mocht Togo blijven,
maar Sepp vond hem nog steeds niet nuttig.
Honden die de slee trekken, kunnen dat niet vanzelf.
Ze moeten het leren.
Sepp oefende veel met zijn dieren.
Hij leerde ze woorden als:
start, stop, links, rechts, omhoog en klimmen.

Ook maakte hij ze sterk.

In de winter zette hij ze bijna elke dag voor de slee
en in de zomer voor een kar op wielen.

Wanneer Sepp met de honden op pad ging,
wilde Togo mee, maar Sepp vond dat geen goed idee.
Hij liet hem achter in de kennel.
Dat was een groot hok buiten,
waar de honden in woonden.
Togo was niet van plan om daar te blijven.
Hij groef onder het hek door en ging achter Sepp aan.
Keer op keer.

2

Ik hoop dat jullie je dapper voelen

Zo liet het dier zien waar hij goed in was: rennen.
Hij was dan wel klein, maar heel erg snel.
Ook gaf hij nooit op.

Het was niet handig als Togo naast de slee rende.
Dat leidde de andere honden af.
Het stoute hondje probeerde ze mee te krijgen
om op rendieren te jagen.
Ook viel Togo soms de honden aan
van andere sleden die op hen af kwamen.
Om hem in het gareel te houden,
spande Sepp Togo in voor de slee.
Eerst achteraan, maar het hondje liet zien
dat hij meer kon.
Al snel mocht hij voorop lopen.
Togo werd niet alleen de vaste leider,
maar ook de favoriet van zijn baas.

Het grote avontuur van Sepp en Togo speelt in 1925.
Het was een erg strenge winter.
De kou vloog je om de oren
en de sneeuw bedekte het land met witte stilte.
Niemand wilde zich buiten zijn huis wagen,
laat staan buiten het dorp.
Helaas moest dat wel, want er waren kinderen ziek.
Zij konden alleen worden gered door een barre tocht.
Hun lot lag in handen van Sepp,
maar nog veel meer in de poten van Togo.

De dokter van Nome maakte zich zorgen.
Er kwamen steeds meer mensen met klachten
naar hem toe.
Ze waren snotterig.
Natuurlijk kwam dat wel vaker voor,
dus eerst vond hij het niet gek.
Maar ze werden steeds zieker,
vooral de kinderen.
Daarom was hij bang dat het om difterie ging.

DIFTERIE OF KROEP

Ziek zijn is nooit leuk,
maar vaak gaat het vanzelf over.
Dan genees je en knap je weer op.
Jammer genoeg gaat het niet altijd zo.
Soms wordt iemand steeds zieker
en gaat hij of zij zelfs dood.
Een ziekte kan dus dodelijk zijn.

In de tijd van dit verhaal was difterie zo'n ziekte.
Het is een ziekte aan de longen,
die ook wel kroep wordt genoemd.
Je gaat er veel van hoesten
en kan moeilijk adem halen.
Vooral voor kinderen was het gevaarlijk
en het was erg besmettelijk.
Dat betekent dat iemand die de ziekte heeft
het makkelijk door kan geven aan een ander.
Zo kunnen er in korte tijd veel mensen ziek worden.

Wie difterie kreeg, stierf binnen een paar weken.
Tot er in 1923 een tegengif werd gevonden:
Een medicijn waardoor je geneest.
In Nederland komt difterie nu bijna niet meer voor,
omdat kinderen ertegen worden ingeënt.

De dokter wist heel goed hoe gevaarlijk dat kon zijn.
Steeds meer mensen zouden ziek worden
en een deel van hen zou dood gaan.

Op 24 januari 1925 riep de dokter de mensen uit Nome
bij elkaar.

Zijn boodschap was duidelijk:

'Er liggen twintig zieken in mijn ziekenhuis.

Ze hebben allen dezelfde klachten:

pijn in hun keel, koorts en veel hoesten.

Ze hebben difterie.

Dat is een ziekte die heel erg besmettelijk is.'

De dokter ging verder:

‘Er is een paar jaar geleden een tegengif ontdekt,
maar dat medicijn kan ik onze zieken niet geven.

De laatste bestelling kwam niet aan
en de oude voorraad is bedorven.

Ik heb jullie hulp nodig om hen te redden.

Ik houd de zieken apart,
maar dat zal niet genoeg zijn.

Als er geen nieuw medicijn komt,
zullen er nog veel meer mensen ziek worden.

Vooraf kinderen.

Zonder tegengif zullen de meesten van hen sterven
en dat zal niet lang duren.’

De mensen van Nome moesten wat doen.

In de stad Fairbanks was genoeg voorraad van het
medicijn, maar dat was ver weg.

Hoe konden ze het in Nome krijgen?

Per schip ging dat niet, want de haven was bevroren.

Treinen konden wel rijden,
maar er liep geen spoor naar Nome.

Het laatste station was in Nenana,
wat ongeveer 1000 kilometer van Nome af ligt.

Ook vliegen kon niet.

Er was geen landingsbaan,
maar dat was niet eens het grootste probleem.

In die tijd werd de motor van een vliegtuig gekoeld
met water.

Bij -40 graden zou dit water snel bevriezen
en zonder koeling ging de motor stuk.

Er was maar één manier: een slee met honden.

De mensen in Alaska zijn wel wat gewend,
maar deze winter was het nog kouder dan normaal.

Ook was er een grote storm voorspeld.

Het was erg gevaarlijk om je daarin te wagen.

Toch moest iemand het doen en snel ook.

‘Wie durft de uitdaging aan?’ vroeg de dokter.

‘Wie kan en wil deze tocht te maken?’

Wie haalt het medicijn op in Nenana?’

3

Honden die de slee trekken

Toen de dokter vroeg wie het medicijn kon ophalen, waren alle ogen gericht op Leonhard Seppala. Sepp fokte honden voor de verkoop, maar won ook wedstrijden met zijn dieren. Hij had de tocht naar Nenana een keer in vier dagen gedaan, maar toen was het veel beter weer geweest.

De bestuurder van een slee met honden noem je een drijver. Het was mooi werk, maar zeker niet makkelijk. Je moest je honden en de omgeving goed kennen. Ook moest je tegen de kou kunnen en niet snel bang zijn. Sepp kon dat allemaal. Hij was een van de beste drijvers die er was. Dat wist iedereen in Nome.

Hij had weinig zin om nu weer te gaan. Het was noodweer en dat was erg gevaarlijk, voor hem en voor zijn honden.

Toch besloot hij om het te doen, omdat iemand het moest doen en hij de beste kansen had. Sepp wist dat het zwaar zou worden en dat de kans groot was dat hij onderweg zou sterven. Er kon zo veel mis gaan. Er was maar één ding dat hij heel zeker wist: zijn hond Togo moest de leider van zijn team zijn. Zonder hem durfde hij niet te gaan. Het zou een race tegen de tijd worden. Tegen de kou, de sneeuw en de wind. Een hele gevaarlijke race.

